

НЕДОВРШЕНИ ЕКОНОМСКИ ФЕДЕРАЛИЗАМ КАО ЈЕДАН ОД УЗРОЧНИКА КРИЗЕ УСТАВНОГ ПОРЕТКА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

Сажетак: Недовршени федерализам у Европској унији је карактеристичан по постојању јединственог тржишта и европске валуте а без федералних пореза, буџета и владе. Ова подледња би у случају асиметричних економских криза које више погођају поједине државе чланице могла да доноси одлуке у правцу редистрибуције буџетских средстава. Редистрибуција је поступак којим федерална држава путем пребацивања (трансфера) федералних средстава и умањења федералних пореза у корист сиромашних држава чланица федерације тежи да на дужи рок умањи структурне разлике између развијених и неразвијених. Стабилизација је пак, механизам хитних мера којима федерална влада дотацијама из буџета и смањењем федералних пореза ублажава тренутни економски удар којим је погођена једна од њених чланица. Опстанак Европске уније може да буде доведен у питање ако се она ограничи на то да буде само унутрашње тржиште отворено за сваку врсту спољних удара. Да би имала смисла, европска власт треба да почива на изворном народном легитимитету, да поседује право да одлучује о битним аспектима живота грађана и да има овлашћење да брзо одговори на кризе у свом окружењу, као и у свету.

Кључне речи: Европска унија, јединствено тржиште, европска валута, буџетска Унија, економски федерализам, федерални порези, буџетски трансфери, редистрибуција, стабилизација

Криза Европске уније заправо је криза њеног уставног уређења разапетог између примене федералних и конфедералних механизма владавине. Овакав хибридни систем није довољно ефикасан да би издржао изненадне ударе у глобализованом свету. Економски федерализам испољавао се кроз постепено успостављање заједничког европског тржишта у периоду од 1958. до 1968. године. Затим је од 1987. до 1993. године доношењем Јединственог Европског Акта уследило усаглашавање националних привредних прописа. (Isaac Blanquet, 2012: 6)

Институционални федерализам био је присутан у свакој измени уговора о оснивању обзиром да су увећаване надлежности наднационалних институци-

ја, док је истовремено ширено поље примене одлучивања квалификованом већином у Савету. Са поступном федерализацијом Европске уније у доброј мери се стало закључно са доношењем уговора из Маастрихта 1993. године који је садржао федералистички програм увођења јединствене европске валуте. (Manin, 2005: 51; Зечевић, 2015: 401) Европска унија тада је учинила велики корак у федералном правцу. Уствари, унутрашње европско тржиште надограђено је европском валутом која је укинула националне. Тиме су нестали трошкови претварања валута, као и ризици извозника од девалвације приликом наплате роба или услуга у државама чланицама извоза. Европска валута постала је конкурент америчком долару на светским финансијским тржиштима. Иако изузетно значајно европско монетарно јединство само по себи није био довољно без политичке надградње односно федералне економске власти која би покривала јединствени европски економски простор.

Недовршени економски федерализам као системска грешка

Уз федералистичко европско унутрашње тржиште и јединствену валуту био је потребан федерални буџет који би поспешивао привредни развој и био активиран у случају кризних стања. Недовршени федерализам са јединственим тржиштем и европском валутом а без федералне владе, пореза и буџета јесте *мистериозна системска грешка* о којој говоре евоскептици. Сиромашне државе чланице Европске уније, обзиром да више немају царинску заштиту али ни своју националну валуту коју би могле да обезвреде у случају светских криза, немају начина да оживе унутрашњи промет и произвођу нити да своју робу учине јефтинијом и атрактивнијом за извоз. У кризним стањима у њима долази до наглог пада прихода по домаћинствима и раста незапослености, што се затим одржава и на богате државе чланице које практично губе тржишта на која су пласирале своју робу. Тржишни и монетарни федерализам није функционалан без буџетског федерализма јер овај последњи ублажава шокове односно мањак прихода који трпе државе чланице у случају светских економских криза.

Федерално уређене државе имају механизме редистрибуције и стабилизације.¹ Редистрибуција је поступак којим федерална држава путем пребацивања (трансфера) федералних средстава и умањења федералних пореза у корист сиромашних држава чланица федерације тежи да на дужи рок умањи структурне разлике између развијених и неразвијених. Стабилизација је пак, механизам хитних мера којима федерална влада дотацијама из буџета и смањењем федералних пореза ублажава тренутни економски удар којим је погођена једна од њених чланица. Дакле, федералне владе располажу буџетским средствима којима могу да гасе пожар у случају такозваних *асиметричних удара* односно економских криза које из различитих разлога више погађају поједине државе чланице федерације.

---

¹ Frederic Zumer, *Stabilisation et redistribution budgétaires entre régions: Etat centralise, Etat federal*, Revue de l'OFCE n. 65, avril 1998., <http://www.ofce.science-po.fr>, 3.11.2016.

Успостављање монетарне Уније без буџетског федерализма веома је ризикантано, готово немогуће потез. Примери Сједињених Америчких Држава и Канаде говоре у прилог томе да је увођење монетарне Уније пратило увођење федералних пореза на приходе, као и федералног система осигурања у случају пораста незапослености у једној од држава чланица. Интересантно је да је још 1977. године Европска комисија поверила групи стручњака на челу са сер Доналдом Мек Дугалом (Donald Mac Dougall) задатак да проучи проблем редистрибуције између региона. У овом извештају насталом пре увођења јединствене европске валуте наглашено је да постоје тесне везе између монетарне и буџетске политике, као и да је европски систем буџетске стабилизације преуслов за стварање европске монетарне Уније.²

Обзиром да су постојала сазнања о нужној повезаности монетарне и буџетске уније, поставља се питање зашто ова последња није уврштена у програм европске интеграције још уговором из Маастрихта из 1993. године. Незванично говорило се о томе да су председник Франсоа Митеран и канцелар Хелмут Кол сматрали да су већ увођењем монетарне Уније учинили много у процесу уједињења европских држава и да је на следећој генерацији политичара да доврше посао стварањем буџетске уније и успостављањем европске економске владе. Међутим, то се није догодило, а о разлозима могу да се износе одређене претпоставке о чему ће бити више речи у даљем излагању.

Недовршени европски економски федерализам у пракси - криза грчког дуга

Грчка је 1981. године приступила Европској економској заједници, док се државама чланицама Европске монетарне уније односно евро подручју прикључила 01. јануара 2001. године. Касније ће се испоставити да је ово последње приступање било спорно јер је почивало на лажним статистичким подацима које је грчка влада проследила органима Уније о висини дуга, буџетског дефицита и инфлације.³ Наиме, критеријуми утврђени уговором из Маастрихта из 1993. године налагали су да кандидат за улазак у Европску монетарну унију није смео да има буџетски дефицит већи од 3 процента у односу на БДП (брuto друштвени производ), да је његов јавни дуг морао да буде мањи од 60 одсто у односу на БДП, а да ниво инфлације није могао да буде виши од 1,5 процента од просека инфлација трију најуспешнијих држава Уније.

Ушавши у евро подручје Грчка је добила висок кредибилитет на светским финансијским тржиштима и могућност да узима кредите под повољним условима, чиме се отворила *пандорина кутија* њеног прекомерног задуживања. Већ 2004. године грчки министар финансија признао је пред посланицима Европског парламента да његова земља заправо не испуњава Маастришке кри-

² Frederic Zumer, *Stabilisation et redistribution budgétaires entre régions: Etat centralise, Etat federal*, Revue de l'OFCE n. 65, avril 1998., <http://www.ofce.science-po.fr>, 3.11.2016.

³ Patrick Bonnazza, *La Grece dans l'euro, une erreur fatale*, <http://www.lepoint.fr>, 16.10.2016.

теријуме јер је ниво јавног дуга 103 процента, а буџетски дефицит износи 3,7 одсто у односу на БДП. У јесен 2009. године председник грчке владе Јоргос Папандреу јавно саопштава да су званични подаци које је Грчка давала од 2004. године о свом финансијском стању били фалсификовани. Грчки дуг уствари износи 279 милијарди евра или 115 одсто у односу на БДП.⁴

Неразумно задуживања Грчких влада којима су управљале политичке олигархије породица Караманлис и Папандреу служило је за поспешивање привредног раста, али и за масовно запошљавање у државној служби, незаконско повећања плата и пензија, финансирање фараонских радова у области инфраструктуре (несврсисходних аутопутева) или пак за трошкове намењене организовању олимпијских игара у Атини 2004. године. Поред тога, Грчка је обзиром на свој геостратешки положај и разуђену поморску границу према Турској а у одсуству заједничке европске одбране, била принуђена да уложи значајна средства у набавку војне опреме. Она је купована претежно у Немачкој (борбене подморнице), Француској (борбени авиони *Мираж 2000* и хеликоптери), али и у Сједињеним Америчким Државама (борбени авиони *Ф 16*). С друге стране, неопорезоване привредне делатности чиниле су 25 одсто од свих економских активности у Грчкој.

Председник грчке владе Јоргос Папандреу 2009. године по признању да је земља у тешкој дужничкој кризи, покренуо је први програм штедње који се састојао у смањењу државних трошкова за 10 одсто, у продаји државне имовине и замрзавању запошљавања у јавном сектору. Већ 2010. године грчка влада је принуђена да предузме нови програм штедње који је требало да омогући уштеде од преко 4 милијарде евра. Овај програм међутим, није био довољно уверљив за приватне повериоце што је довело до поновног обарања оцене финансијског рејтинга Грчке. Држава улази у кризу ликвидности, а због лошег рејтинга више не може да позајмљује на светским финансијским тржиштима и налази се пред банкротом. У мају 2010. године прокламован је први план међународне помоћи Грчкој. Чланице евро зоне одлучују да јој у року од 3 године упуте помоћ у висини од 110 милијарди у којој Међународни монетарни фонд учествује са још 30 милијарди. И поред предузетих мера штедње, у јулу 2011. године Грчка је поново на ивици банкрота. Чланице евро подручја јој додељују нову помоћ у висини од 237 милијарди евра уз поништавање пола дуга који од ње потражују приватни повериоци. Грчка влада је између 2011. и 2015. године спроводила још 7 програма штедње, али је грчки дуг наставио да расте те је у 2015. години достигао 175 одсто БДП-а.

Међутим, 2014. године влада премијера Андониса Самараса десничарске *Нове демократије* после дужег времена успела је да сопственим приходима покрије државне трошкове. Било је договорено да када до тога дође повериоци отпишу део грчког дуга, али су чанице евро подручја под утицајем Немачке одбиле да пристану на такав потез. Незадовољство грчког народа економским стањем у земљи испољава се на парламентарним изборима одржаним у јануару 2015. године када на власт долази левичарска *Сириза*. Нови председник

⁴ Laura Geisswiler, *Comprendre la crise Grecque en cinq etapes*, <http://www.lemonde.fr>, 15.10.2016.

влада Алексис Ципрас тражи од повериоца брисање дела дуга, продужење рокова отплате и одустајање од програма штедње. Државе чланице евро подручја одбијају његове захтеве и после пет месеци преговора упућују Грчкој влади предлог новог програма штедње. У одсуству договора између две стране у јуну 2015. године Грчка се поново налази у ситуацији да не може да одговори својим финансијским обавезама, те је Ципрасова влада принуђена да затвори банке и ограничи износе које грађани дневно могу да подигну са својих рачуна. Алексис Ципрас расписује референдум на коме грчки народ треба да се изјасни о предложеном плану штедње евро групе. Грци га одбацују, те се држава нашла на прагу изласка из Европске монетарне уније, односно пред повратком на националну валуту (*Грекзит*).

Са становишта Европске уније *Грекзит* је био институционални, финансијски и политички изазов. У институционалном смислу поставило се питање законитости изласка или избацивања државе чланице из чланства у Европској монетарној унији. Наиме, ову последњу могућност су током кризе грчког дуга најављивали поједини немачки политичари. С тим у вези треба имати у виду да је Европска монетарна унија требала да буде најчвршћи федерални елемент Европске уније која би временом примала у своје окриље нове државе чланице. Као највиши степен интеграције Европска монетарна унија заснована је на федералном устројству у смислу да европски орган, односно Европска централна банка одлучује о емитовању новца и курсу европске валуте. Због његове федералне природе уговори о оснивању нису предвидели одредбе о повлачењу или избацивању чланица из евро подручја. Европска монетарна унија требало је да буде последње место на коме долази до мимоилажења у уласку и изласку држава чланица. С тим у вези председник Комисије Жан Клод Јункер изјавио је у јеку грчке кризе у јуну 2015. године да је чланство у евро подручју неповратно па би самим тим и иступање или истеривање Грчке из исте било немогуће.⁵ Јункер је желео да подвуче да је монетарна интеграција држава чланица отишла толико далеко да је незамисливо њено довођење у питање. Овај став Јункера имао би одређену правну подлогу пре доношења уговора о Европској унији из Лисабона 2009. године, чијим је одредбама изричито предвиђено право држава чланица да у складу са својим уставним правилима донесу одлуку о повлачењу из Европске уније.⁶ Ако једна од држава чланица има суверено право да се повуче из чланства у Унији онда сигурно има право да изађе из једне од компоненти интеграције, као што је Европска монетарна унија. Други изазов за Европску унију био је финансијске природе. Временом се евро наметнуо као светска валута и конкурент америчком долару. Сматра се да се данас око 40 одсто светских девизних резерви држи у еврима. Повлачење једне од држава чланица из евро подручја подрило би кредибилитет европске валуте и створило опасност од масовног повлачења средстава са финансијских тржишта Уније. Ово би затим проузроковало мањак расположивог новца у Унији и скок каматних стопа код задуживања, па самим тим и успоравање привредне активности. Трећа опасност била је политичке природе.

⁵ Internet, <http://www.euractiv.fr>, 30.06.2015.

⁶ Члан 50 уговора о Европској унији.

Уколико би једна чланица напустила монетарну Унију био би то знак да је Европска унија нестабилна творевина.

Претходно поменути опасности избегнуте су на следећи начин. Пред ризиком од поновног увођења у оптицај драхме као националне валуте, чији би низак курс услед тешког економског стања обезвредио примања, пензије и уштеђевине Грка, Алексис Ципрас се определио да поново преговара са чланицама евро групе. Решење је пронађено 13. јула 2016. године у новом плану међународне помоћи Грчкој у вредности од 80 милијарди евра у замену за нови програм штедње, чиме је *Грекзит* избегнут. Дакле, влада *Сиризе* је пристала на нову политку штедње иако је у изборној кампањи грчком народу обећавала да је више неће бити, па је с тим у вези расписала референдум и победила. Алексис Ципрас је признао да је закључио договор са европским партнерима у који не верује, али да је то учинио да би избегао излазак Грчке из евро подручја што би била још већа катастрофа за народ. Према Ципрасовој оцени Грчка је била лабораторија у којој је испитивана примена политике штедње, која се показала неуспешном. Плате у Грчкој смањене су у просеку за 30 процената док су порези повећани за 53 одсто. Уз то, незапосленост је порасла са 12 на 25 одсто. У јесен 2015. године Ципрас је дао оставку на место председника владе што је довело до нових парламентарних избора на којима поново побеђује *Сириза*, уз рекордну апстиненцију бирача од 43 одсто, иако је излазак на биралишта у Грчкој законска обавеза.

Да је Европска унија имала федералну владу и буџет до овакве приче не би ни дошло. Грчка би у правом теренутку од федералне власти добила финансијску помоћ из буџета која би јој омогућила да функционише и измирује своје обавезе. Тиме би све спекулације пале у воду а кредибилитет евро подручја и Европске уније у целини не ни био доведен у питање. У политичком смислу Европска унија би показала да је суверен, чврст и поуздан светски чинилац који своје проблеме ефикасно решава у својој кући без мешања са стране. Тиме би европска федерална влада на миру и иза затворених врата могла у дијалогу са Грчком владом да се позабави функционисањем Грчке државе, њеним нерационалним задуживањем и трошењем средстава. Уместо овог ефикасног федералног модела на сцени је био конфедерални модел међудржавног препуцавања где се светска штампа пунила бомбастичним изјавама немачких и грчких политичара о томе ко је више или мање крив за кризу, и ко ће кад да изађе односно ко ће кога да избаци из евро подручја. Из претходно изложеног примера може да се уочи колико је конфедерални модел договарања суверених држава у Европској унији у економској сфери неефикасан и контрапродуктиван.

Како опредељење за конфедерални концепт односи превагу у Европској унији

1) Немачка и европски конфедерализам

Битна историјска околност која је претходила доношењу уговора из Мастрихта јесте уједињење Немачке које је уследило после пада Берлинског зида

1989. године. Немачка прерасла је у најмноогољуднију и економски водећу силу у Европској унији. Ова повраћена економска, која се претворила у политичку моћ, демотивисала је немачке конзервативне а затим и коалиционе владе да иду даље у уступању државног суверенитета ка институцијама Европске уније. Буџетски федерализам довео би до преливања средстава од богатих ка сиромашнима, а Немачки конзервативни председник владе Ангела Меркел у више је наврата обећала немачким бирачима да неће плаћати за друге. Овакав став правдан је несређеним стањем у државама, попут Грчке, које су навикле да троше више него што зарађују. У контексту светске привредне кризе из 2008. године Немачка се служи својом економском снагом да одлучује о обиму и временским роковима болних реформи у презадуженим државама чланицама Уније.

Немачка као привредно најразвијенија користи европско унутрашње тржиште и јединствену валуту да би пласирала своје индустријске производе потрошачима из сиромашнијих држава чланица без обавезе да значајније учествује у подстицању њиховог развоја и заштити у случају светских привредних удара. Дакле, краткорочно гледано Немачка није имала интерес да конфедералне аспекте институционалног система Европске уније мења већ их је напротив ојачавала.

Постепено, упорним радом и економским развојем Немачка је од државе коју треба надзирати прерасла у државу која надгледа друге у Европи. Од федералне Уније као крајњег циља, Немачка претвара Европску унију у велико либерално тржиште са лабавим институцијама без права да угрозе њене интересе и суверенитет.

2) Француско прећутно пристајање на конфедерални концепт Европске уније

Улазак Француске у Европске заједнице 1951. и 1957. године поклопио се са распадом француског колонијалног царства. Заправо, француска је после пораза код Диен Биен Фуа 1954. године принуђена да напусти Индокину. Отприлике у исто време почиње рат за деколонизацију Алжира, а 1956. године долази и до осамостаљења Марока и Туниса. Процес европске интеграције требало је да надомести губитак колонијалних поседа и да послужи Француској као *мултипликатор* економског развоја и ширења њеног утицаја у свету. Према мишљењу генерала Шарла Де Гола (Charles De Gaulle) почетком шездесетих година прошлог века, стратешки циљеви су били да се користећи процес европске интеграције Француска економски развија, да надзире и контролише обновљену Немачку, као и да створи Европску унију која би могла равноправно да се носи у светским оквирима са Сједињеним Америчким Државама. Будући да полазећи од националних ресурса није могла да постигне жељену економску и политичку моћ, Француска је желела да је оствари поделом својих циљева и наметањем свог вођства партнерима у Европској економској заједници.⁷

⁷ Pierre Velruise, *France/UE: le malaise, pourquoi?*, <http://www.diploweb.com>, 07.05.2014.

Међутим, са приступањем нових држава чланица у Европску заједницу, а затим и у Европску унију посебно од 2004. до 2013. године дошло је до значајног повећања броја министара у Савету, те је политичка тежина француског гласа у овом органу у последњих десетак година смањена са 12 на 8 одсто. Поред тога, од 2004. године велике државе нису више предлагале два, већ једног члана Комисије. Француски кредибилитет угрозио је и неуспех у вези са доношењем европског устава. Наиме, ова држава била је иницијатор и инспиратор тог пројекта којим је руководио бивши француски председник Валери Жискар Дестен (Valéry Giscard d'Estaing) као председник Европске конвенције. Међутим управо је Француска својим референдумским одустајањем у мају 2005. године практично изиграла европске партнере а посебно Немачку која је већ била ратификовала уговор о европском уставу.

Француска је у последњих двадесет година почела да губи економску трку са Немачком те се након немачког уједињења профилисала као број два у Европској унији. Некадашњи стратешки циљеви деголистичке Француске далеко су од остварења. У данашњој неолибералној Европи нема ни говора о задовољавајућем националном привредном расту, а још мање о некаквом француском надзирању уједињене Немачке. Француска није успела да изгради самосталну европску одбрану која би штитила границе Уније и ширила њен утицај у свету па је и замисао о равноправним односима са Сједињеним Америчким Државама такође на дугачком штапу. Шта више од 27 држава чланица Европске уније, чак је 21 истовремено и чланица НАТО пакта којим доминирају САД.

У оваквим околностима није ни чудо што се на референдуму у мају 2005. године испољио евроскептицизам код француских бирача. Иако, француски народ није најбоље разумео европске уставне одредбе исти је на својој кожи осећао да технократска европска управа над либералним тржиштем не доноси Француској жељени економски просперитет и политичку моћ. Имајући у виду претходно наведене околности у Француској се развила политичка доктрина према којој услед ширења броја чланица и опадања француског утицаја у Европској унији не би требало да се иде на даљу федерализацију европског институционалног система. Француској у тим околностима више одговара да задржи свој утицај очувањем државног суверенитета односно применом конфедералног модела управљања у Европској унији.

3) Државе чланице Вишеградске групе

Чланице Вишеградске групе а реч је о Пољској, Чешкој, Словачкој и Мађарској окупиле су се да би снажније заступале заједничке интересе у институцијама Европске уније. Наиме, било је све јасније да средње и мале државе са бројем посланика у Европском парламенту којим располажу и бројем гласова њиховог представника (министра) код одлучивања квалификованом већином у Савету не могу да утичу у довољној мери на доношење одлука. Интересантно јесте и да су државе чланице Вишеградске групе опредељене за очување суверенитета то јест за конфедерални модел Европске уније. У том смислу на заједничком састанку одржаном у јулу 2016. године у Варшави пос-

ле референдума о Брегзиту, у контексту размишљања о будућности Уније заложиле су се да у европском законодавном поступку национални парламенти имају последњу реч.⁸ Поред тога, ове државе сматрају да врховни међудржавни орган - Европски савет треба да преузме одређене надлежности од Комисије као наднационалне институције Европске уније. Председник мађарске владе Виктор Орбан оптужио је Комисију да је својим предлозима у области миграционе политике испровоцирала излазак Велике Британије из Европске уније. У стратешком смислу Пољска је погођена Брекзитом јер јој је управо Велика Британија била главни савезник у борби за међудржавни концепт управљања Унијом. Ипак, с друге стране државе чланице Вишеградске групе залажу се да се разговара о јачању спољних граница Уније, о борби против имиграције и тероризма као и о стварању заједничке европске војске.

Закључак

Тенденција конфедерелизације Европске уније започета деведесетих година прошлог века у супротности је са процесом европске интеграције установљеним 1951. године. Европска федерална идеја јесте политичка утопија која се креативним напором и политичком храброшћу генерација Европљана претварала у стварност доневши мир на ратовима искрвареном европском континенту. Опстанак Европске уније може да буде доведен у питање ако се она ограничи на то да буде само унутрашње тржиште отворено за сваку врсту спољних удара.⁹ Недовршени федерализам у области економије тј. недостатак федералних пореза, буџета и владе чини европски пројекат неодрживим. Унија заснована на технократско-договорном моделу није у стању да уговорима о оснивању остварује зацртан политички циљ, а то је кретање ка што ближе Унији међу европским државама и народима. Да би имала смисла, европска власт треба да почива на изворном народном легитимитету, да поседује право да одлучује о битним аспектима живота грађана и да има овлашћење да брзо одговори на кризе у свом окружењу, као и у свету. Каква је сврха Европске уније ако не испољава политичку вољу, ако је акционо парализована, ако нема заједничку заштиту своје територије и ако се заглавила у привредној стагнацији? У таквом стању она више личи на Социјалистичку Федеративну Републику Југославију у којој се у годинама пред њен распад једино испољавала воља њених балканских чланица и њихових националних лидера, све до међусобног уништења. Досадашње искуство показује да асиметрична европска интеграција на крају не даје позитивне резултате. Излажење у сусрет Великој Британији да у многим областима буде у асиметричном положају у односу на друге државе чланице (Шенген, европска валута) само је потхрањивало британски сецесионизам који је кулминирао током 2016. године. Уосталом, пример СФР Југославије такође говори у прилог нестабилности асиметричних и конфедералних пројеката.

⁸ Jakub Iwaniuk, *Le groupe de Visegrad veut plus de pouvoir pour les Etats*, <http://www.lemonde.fr>, 22.07.2016.

⁹ Francis Gutmann, *France: agir*, *La revue geopolitique*, <http://www.diploweb.com>, 06.07.2013.

Литература:

1. Abdelkhaleq Berramdane, Jean Rosseto, *Droit de L' Union europeenne*, Montchrestien, Paris, 2010.
2. Jean Boulouis, *Droit institutionnel de l' Union europeenne*, Montchrestien, 5 edition, Paris, 1995.
3. Georges Berthu, Dominique Souchet, *Le traite d' Amsterdam, contre la democratie*, O.E.I.L., Francois-Xavier de Guibert, Paris, 1998.
4. Louis Cartou, Jean-Louis Clergerie, Annie Gruber, Patrick Rambaud, *L' Union europeenne*, Dalloz, 6 edition, Paris, 2006.
5. Michel Clapie, *Manuel des institutions europeennes*, Flammarion, 3 edition, Paris, 2010.
6. Valery Giscard d' Estaing, *La constitution pour l' Europe*, Albin Michel, Paris, 2003.
7. Sajmon Hiks, *Politički sistem Evropske unije*, Službeni glasnik, Beograd, 2007.
8. Jean Paul Jacque, *Droit institutionnel de L' Union europeenne*, Dalloz, 5 edition, Paris, 2009.
9. Philippe Moreau Defarges, *Les institutions europeennes*, Armand Colin, 3 edition, Paris, 1998.
10. Guy Isaac, Marc Blanquet, *Droit general de l' Union europeenne*, Sirey, 10 edition, Paris, 2012.
11. Philippe Manin, *L' Union europeenne*, Pedone, N 6, Paris, 2005.
12. Armel Pecheul, *Le traite de Lisbonne, La constitution malgres nous?*, Editions Cujas, Paris, 2008.
13. Joel Rideau, *Droit institutionnel de L' Union et des communautes europeennes*, L.G.D.J., 4 edition, Paris, 2002.
14. Slobodan Samardžić, *Evropska unija*, Institut za evropske studije, Edicija-Analize, Beograd, 1998.
15. Jean-Luc Sauron, *Comprendre le traite de Lisbonne*, Gualino editeur, Paris, 2008.
16. Jean Shapira, Georges Le Tallec, Jean-Bernard Blaise, *Droit europeen des affaires*, PUF, Paris, 1994.
17. Denys Simon, *Le systeme juridique communautaire*, PUF, 3 edition, Paris, 2001.
18. Dušan Sidanski, *Federalistička budućnost Evrope*, Prosveta, Beograd, 1996.
19. Henri-Louis Vedi, *L' Europe a vingt cinq*, Dunod, Paris, 2004
20. Slobodan Zečević, *Institucionalni sistem i pravo Evropske unije*, Institut za evropske studije, Beograd, 2015.

ECONOMIC FEDERALISM OF THE EU

Summary: Incomplete federalism in the European Union is characterized by the existence of a single market and a European currency without federal taxes, the budget and the government. The last one in the case of asymmetric economic crises which let more some Member States could make decisions in the direction of redistribution of budget funds. Redistribution is the process by which the federal government through the transfer of federal funds and diminution of federal taxes for the poor member states of the federation aims to reduce the long term structural differences between developed and undeveloped. Stabilization in the other hand is the mechanism of emergency measures by which the federal government by grants from the budget and reducing the federal tax reduces the current economic shock which has affected one of its members. The survival of the European Union may be

called into question if it limits this to be only the internal market open to every kind of external shock. In order to make sense, European authorities should be based on the original national legitimacy which the right to decide on important aspects of life and have the power to respond quickly to crises in their environment, as well as in the world.

Key words: The European Union, the single market, the European currency, the budget Union, the economic federalism, federal taxes, the budget transfers, redistribution, stabilization